

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2013/2014

Destinace (země, město): Gruzie, Tbilisi

Jméno, příjmení: Mgr. Matěj Března

Výuka

Lektor vyučuje v Tbilisi na dvou univerzitách. Hlavním pracovištěm je *Výukový a výzkumný ústav rusistiky Fakulty humanitních věd Tbiliské státní univerzity Ivane Džavachišviliho (TSU)*. Druhou univerzitou, která projevila zájem o působení lektora, je *Sochumská státní univerzita*.

Lektor je jediným vyučujícím českého jazyka; musí si tedy výuku rozdělit tak, aby mohl sám vyučovat gramatiku, konverzaci i české reálie.

Na Tbiliské státní univerzitě Ivane Džavachišviliho jsem vyučoval třikrát týdně tři skupiny studentů (jednu skupinu pokročilých; dvě skupiny začátečníků); na Sochumské státní univerzitě jsem vyučoval skupinu začátečníků. Kromě řádné výuky probíhaly každý týden konzultace, jichž využívali zejména studenti, kteří se chystali na studium v ČR.

Čeština je vyučována pouze jako nepovinný předmět.

Na žádost studentů se lekce konaly i ve zkouškovém období.

Způsob výuky

Snažil jsem se vyučovat přímou metodou; většina gruzínských studentů však na tento způsob výuky není zvyklá; při výuce gramatiky jsem proto využíval i srovnávací příklady s gramatikou ruskou a gruzínskou.

Znalost ruštiny u studentů mladší generace je bohužel často malá až nulová, což citelně zpomaluje porozumění české gramatice, která se od gruzínské výrazně liší. Pokud by to bylo v příštích letech možné, uvažuji o rozdělení studentů na skupinu, která ovládá ruský jazyk, a na skupinu, která jej neovládá.

Materiály užívané při výuce

Při výuce jsem využíval zejména tyto publikace:

- Dalibor Dobíáš: *Mluvme česky*
- Remediosová, Čechová, Putz: *Chcete mluvit česky?*
- Alena Nekovářová: *Čeština pro život*

Studenti

Většinu studentů tvoří vysokoškoláci různých oborů, kteří mají zájem o příští studium v ČR; motivace a snaha jim proto nechybí, pracuje se s nimi velmi dobře. Nevýhodou je, že ti nejschopnější odcházejí studovat do ČR, a proto zatím nevznikla silnější skupina pokročilých studentů.

Kurzy jsou otevřené rovněž žákům vyšších stupňů středních škol a akademickým pracovníkům.

Jelikož kurzy nejsou povinné, byla docházka studentů často kolísavá. V prvních týdnech byl zájem o češtinu veliký, postupně se počet zájemců ustálil a na lekce docházelo 34 studentů v podzimním semestru (5 středoškoláků, 2 akademičtí pracovníci, zbytek vysokoškoláci); 23 studentů v jarním semestru (4 středoškoláci, 2 akademičtí pracovníci, zbytek vysokoškoláci).

Další činnost na univerzitě

Studenty jsem informoval o možnostech studia v ČR (různé druhy stipendií atd.), pomáhal jsem jim s potřebnými dokumenty a v komunikaci s českými univerzitami.

Na Tbiliské státní univerzitě Ivane Džavachišviliho jsem jednou týdně pořádal promítání českých filmů (filmy byly promítány česky s anglickými nebo ruskými titulky).

Pracoviště; podmínky pro výuku

Trvalé zázemí (kabinet, stůl atd.) lektor nemá ani na jedné z univerzit.

Na Tbiliské státní univerzitě Ivane Džavachišviliho mi byly poskytnuty učebny, které mají základní vybavení (tabule a křída). Na Sochumské státní univerzitě probíhala výuka v moderně vybavené učebně (datapojektor, audiotechnika atd.).

Kolegové se ke mně chovali přátelsky a byli mi nápomocni při vyřizování administrativy, zajišťování učeben atd. Nenarazil jsem na žádný projev nepřátelství, právě naopak: k lektorovi se gruzínští vyučující chovají jako k rovnocennému kolegovi. Spolupráce s vedoucími pracovišť (prof. Davit Gociridze a prof. Indira Dzagania) byla bezproblémová.

Spolupráce se zastupitelským úřadem

Lektor pravidelně spolupracuje s Velvyslanectvím ČR.

Pomáhal jsem při přípravách a pořádání kulturních akcí a akcí propagujících českou kulturu. Velvyslanectví se na mne v případě potřeby obracelo samo.

Velvyslanectví ČR bylo lektorovi nápomocno při propagaci výuky českého jazyka; případné zájemce o češtinu informovalo o činnosti lektora.

Spolupráce s krajanskými spolky

Nadále pokračovala spolupráce s krajanským spolkem *Zlatá Praha*; spolupracoval jsem i s nově vzniklým spolkem *Láska Praha*.

Členové krajanských organizací mají zájem o českou kulturu i jazyk; pravidelně se účastní dlouhodobých i letních kurzů českého jazyka v ČR.

Ubytování

Ubytování si lektor zajišťuje sám; univerzita mu neposkytuje žádný ubytovací příspěvek. V Tbilisi v současné době není problém sehnat ubytování, které odpovídá evropským standardům.

Hodnocení, problémy, perspektivy

Během mého působení nenastaly žádné problémy; spolupráce s univerzitami, studenty, krajany a zastupitelským úřadem probíhala bez komplikací.

Jediným problémem je pomalá gruzínská administrativa (např. pracovní smlouva s TSU mi byla vydána až po více než dvou měsících každotýdenního urgování).

Perspektivy výuky českého jazyka v Gruzii vypadají v současné době dobře. V průběhu letošního či následujícího roku by snad mělo vzniknout pracoviště slavistiky, kde by čeština dostala více prostoru, než má v současné době. Zájemců o češtinu je dostatek. Kromě současných studentů se mi po Evropském dni v Tbilisi, na kterém bylo studium češtiny propagováno, ozval i dostatečný počet nových uchazečů. Gruzínské vysoké školství je placené a v současné době nepříliš kvalitní; ČR je proto pro gruzínské studenty lákavou lokalitou.

Česká republika a česká kultura je v Gruzii všeobecně známá a má dobrou pověst. V živém povědomí je osobnost Václava Havla; v Tbilisi např. v letošním roce vzniklo náměstí pojmenované po tomto bývalém českém prezidentovi; v listopadu 2014 Velvyslanectví ČR pořádá velkou akci věnovanou Václavu Havlovi, na které by se měl podílet i lektor a která jistě přiláká další zájemce o českou kulturu a jazyk.